

Шифр роботи: «Англійські лексичні новотвори»

**Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з
природничих, технічних та гуманітарних наук**

Галузь «Перекладознавство»

Наукова робота на тему:

**Англійські лексичні новотвори у сфері економіки та
особливості їх перекладу українською мовою**

2020

ВІДОМОСТІ
про автора та наукового керівника наукової роботи
«Англійські лексичні новотвори»

Автор

Науковий керівник

1. Прізвище Лендрик
2. Ім'я Ірина
3. По батькові Володимирівна
4. Повне найменування та місцезнаходження вищого навчального закладу, у якому навчається автор Білоцерківський національний аграрний університет
5. Факультет Права та лінгвістики

6. Курс четвертий

7. Результати роботи опубліковано

_____ (рік, місце, назва видання)

8. Результати роботи впроваджено

_____ (рік, місце, форма впровадження)

9. Місце проживання, телефон, e-mail м. Біла Церква, кийв. обл., вул. Пушкінська 50, кв. 24, +380977660624, rinalend@gmail.com

1. Прізвище Ігнатенко
2. Ім'я Вікторія
3. По батькові Дмитрівна
4. Місце роботи, телефон, e-mail Білоцерківський національний аграрний університет, +380961200264, fr.victoria_ignatenko@ukr.net
5. Посада Завідувач кафедри романо-германської філології та перекладу
6. Науковий ступінь Кандидат педагогічних наук
7. Вчене звання —

8. Місце проживання, телефон м. Біла Церква Київської області, вул. Гетьмана Сагайдачного, буд. 58, кв.70

Науковий керівник

_____ (підпис)

Ігнатенко В. Д.

Автор роботи

_____ (підпис)

Лендрик І. В.

Рішенням конкурсної комісії Білоцерківського національного аграрного університету студентка Лендрик І. В. рекомендується для участі у другому турі Конкурсу _____

(назва галузі науки, спеціальності, групи спеціальностей)

Голова конкурсної комісії

_____ (підпис)

О. М. Варченко

М.П. _____ 20__ року

Анотація

Об'єктом даного дослідження є неологізми англійської мови у сфері економічної діяльності людини та процес перекладу англійських економічних неологізмів, а також особливості їх передачі українською мовою. Предметом дослідження є нова економічна лексика англійської мови та особливості функціонування англійських неологізмів в українській мові. Метою даної роботи є вивчення особливостей створення економічних неологізмів англійською мовою та визначення основних шляхів їх передачі українською мовою. Відповідно до мети дослідження ставляться такі завдання: розкрити поняття неологізму з точки зору неології; дослідити різні підходи до класифікації неологізмів; визначити функції неологізмів в економічних текстах; визначити основні способи творення нових слів; розглянути методи передачі англійських новоутворень українською мовою. Мета і завдання дослідження зумовили наступну структуру роботи: ця робота включає вступ, два розділи та висновок. У першому розділі розглядаються питання, пов'язані з джерелами появи лексичних новоутворень і способів їх утворення; класифікації неологізмів у сфері економіки тощо. Другий розділ містить аналіз проблем перекладу англійських неологізмів у сфері економіки та особливості їх передачі українською мовою. Робота складається із 30 сторінок та містить 3 діаграми, 10 таблиць та 36 найменувань використаних джерел.

Ключові слова: неологізми, економічний, створення економічних неологізмів, трансмісія, неологія, економічні тексти, новоутворення.

Зміст

ВСТУП

РОЗДІЛ I. Утворення та розвиток англійських лексичних новотворів у сфері економіки

1.1. Проблема лексичних новотворів як об'єкт лінгвістичних досліджень.

1.2. Характеристика англійських неологізмів в економічних текстах.

1.3. Неологізми в економічних текстах у перекладацькому аспекті.

РОЗДІЛ II. Особливості перекладу неологізмів у англомовних текстах у сфері економіки засобами української мови

2.1. Проблеми перекладу неологізмів у сфері економіки

2.2. Аналіз специфіки процесів перекладу неологізмів українською мовою

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

Дане дослідження присвячене вивченню неологізмів у сфері економіки сучасної англійської мови, а також особливостям їх передачі українською мовою.

Мова – жива система, яка постійно змінюється, розвивається та удосконалюється. Вона має здатність відгукуватися на всі зміни немовної дійсності, доповнюючи, змінюючи або втрачаючи зафіксовані в словниках значення слів, а також утворюючи абсолютно нові слова і вирази, інакше кажучи - неологізми [12, с.8].

Багатим джерелом неологізмів, яке заслуговує на особливу увагу, стала сфера економіки, оскільки їх розуміння і переклад досить часто викликають певні труднощі. У зв'язку з цим необхідно виявити закономірності, які спостерігаються при перекладі новоутворених слів у сфері економіки з англійської мови та їх передачу українською мовою.

Актуальність даної роботи полягає в тому, що безперервний прогрес і різні потрясіння в економіці різних країн призводять до виникнення нових понять, а це вимагає серйознішого вивчення питання перекладу неологізмів, що призводить до прискорення процесу перекладу і поліпшення його якості.

Об'єктом цього дослідження послужили неологізми англійської мови у сфері економічної діяльності людини і процес перекладу англійських економічних неологізмів та особливості їх передачі українською мовою.

Предметом дослідження стала нова економічна лексика англійської мови та особливості функціонування англомовних неологізмів в українській мові.

Мета даної роботи – вивчення особливостей створення неологізмів економічної тематики в англійській мові і визначення основних способів їх передачі українською мовою.

Відповідно до мети дослідження поставлені такі завдання:

- розкрити поняття неологізму з точки зору неології;
- дослідити різні підходи до класифікації неологізмів;
- визначити функції неологізмів в економічних текстах;

- виділити основні способи створення нових слів;
- розглянути прийоми передачі англійських новоутворень українською мовою.

Наукова новизна дослідження полягає в необхідності подальшого поглиблення уявлень про неологізми. Існуючі роботи, присвячені вивченню новоутворень, втрачають свою актуальність, оскільки процес оновлення словарного складу мови відбувається постійно. Результати, отримані в ході даного дослідження, можуть внести свій вклад до розвитку перекладацької справи.

Зважаючи на специфіку досліджуваних мовних явищ, вирішення поставлених завдань здійснювалося за допомогою комплексу методів:

- традиційно-аналітичного методу спостереження і узагальнення мовних фактів;
- методу суцільного перегляду лексикографічних джерел;
- описового (прийоми спостереження, узагальнення, типологізації аналізованого матеріалу, його кількісної репрезентації);
- методи морфемного словотворчого аналізу, семантичного аналізу і синтаксичного аналізу.

Теоретичною базою дослідження є наукові розробки в області когнітивної лінгвістики (Н.Ф. Алефіренко, А.П. Бабушкін, Е.Л. Боярська, В.Г. Гак, В. З. Дем'янков, Л.А. Ліпіліна, В.А. Маслова, М. Johnson) та перекладу С. Т. Комісаров, А.Н. Гарбовський і ін. В останні десятиліття проблема вивчення неологізмів англійської мови та способів їх передачі українською мовою посідає вагоме місце в наукових працях багатьох українських дослідників, серед яких: , І. В. Андрусак, О.С. Дьолог В. О. Чередниченко О. О. Селіванова, Ю. А. Зацний та інші [3; 4; 6].

За останнє десятиліття видано два цінних словники Барнхарта. Вони зафіксували близько 10 000 нових слів та значень. Видано три однотомних додатки до третього видання словника Вебстера: “6 тисяч слів”, “9 тисяч слів”,

“12 тисяч слів”. Для того, щоб занести слово в словник нових слів Барнхарта, необхідно, щоб воно використовувалося протягом одного року, тоді як у лексикографічному центрі Оксфордського університету цей термін у 5 разів більший, що виключає можливість фіксування так званих “одноденних” слів.

Практична цінність роботи полягає в тому, що дослідження англійських лексичних новоутворень у сфері економіки і способів їх передачі українською мовою сприяють:

- їх запозиченню в українську мову та збільшенню словникового складу української мови;
- підвищенню якості і швидкості перекладу англомовних текстів у сфері економіки;
- розвитку рівня мовної культури у носіїв мови;
- правильному вживанню англомовних слів в українській мові.

РОЗДІЛ I. Утворення та розвиток англійських лексичних новотворів у сфері економіки

1.1. Проблема лексичних новотворів як об'єкт лінгвістичних досліджень

Початок ХХІ століття ознаменувався небувалим зростання словникового складу англійської та української мов, вживання нових слів, що відбивають сучасні реалії, що виникли в результаті соціально-політичних змін, розвитку науки і техніки, громадських стосунків. Такі слова або словосполучення, які характеризують нові, раніше невідомі предмети або явища, що є новими поняттями, називаються неологізмами. Неологізми використовуються як для назви нових предметів, понять і явищ, так і для позначення існуючих слів, які набувають нових значень.

На думку В. В. Виноградова, творення нових слів практично безперервний процес [7, с.5]. Варто зазначити, що на початку ХХІ століття кількість неологізмів різко збільшилася. Так, якщо у кінці ХХ ст. дослідники оцінювали кількість нових англійських слів, які з'явилися приблизно як 12 000 в рік, то в 2002 р. ця цифра, за деякими підрахунками, збільшилася до 1000 нових слів і словоформ в день [16]. Кількість же неологізмів, що виникають в мові щодня у наш час, вже важко порахувати.

Вивченням способів утворення і перекладу неологізмів займаються такі лінгвісти, як Баранова Л. А., Бурикін А. А., Буцева Т. Н., Сенько Є. В., Кругликова, Л.Е., Нечаєва І. В., Попова Т. В. і інші [6]. Статистичні дані щорічного поповнення словників новими словами зібрані Берчфілдом Р.У. В наукових працях багатьох українських дослідників, серед яких: О. С. Дьолог, Ю. А. Зацний, І. І. Мурко, В. О. Чередниченко, О. О. Селіванова, І. В. Андрусак, висвітлюються питання створення неологізмів англійської мови та способів їх передачі українською мовою [1;10; 12].

Цінним джерелом вивчення неологізмів є словники. Зокрема, за останнє десятиліття видано два цінних словники Барнхарта. Вони зафіксували близько

10 000 нових слів та значень. Видано три однотомних додатки до третього видання словника Вебстера: «6 тисяч слів», «9 тисяч слів», «12 тисяч слів».

Не дивлячись на те, що у лінгвістичній літературі для позначення лексичних новоутворень вживаються різні терміни («нове слово», «лексична інновація», «неологізм», «неосема», «новоутворення», «оказіоналізм» та інші) за критерієм входження / не входження до узусу всі інноваційні лексичні одиниці розподіляються на дві великі групи: одиниці мови – неологізми й одиниці мовлення – оказіоналізми [10, С. 157 – 166].

Неологізми (від грецького *neo* - «новий», *logos* - «слово») – це слова, які є абсолютно новими лексичними одиницями лише для певного історичного періоду, мають свою певну тривалість життя в цій якості. З цього визначення зрозуміло, що поняття неологізму мінливе в часі і відносно: неологізмом слово залишається до того часу, поки люди, що говорять даною мовою, відчують у ньому новизну.

У словнику іншомовних слів неологізм визначається як «слово або мовний зворот, створений для позначення нового предмета або для вираження нового явища» [23, с. 173] На думку В. С. Виноградова, головним критерієм при визначенні неологізму треба вважати час, протягом якого слово вживається сучасним поколінням [8, с. 64]. З. Н. Котелова пропонує використати термін «неологізм» при описі власне лексичних одиниць. Дослідник вважає, що поняття неологізму необхідно конкретизувати за декількома параметрами-конкретизаторами: «час»; «мовний простір»; «новизна форми або значення»; встановлення структурних ознак новизни самого слова [21, с.14-20]. Враховуючи ці конкретизатори, З. Н. Котелова називає «лексичними нововведеннями» слова і значення слів, а також ідіоми, які раніше не існували в певний період в певній мові, а тепер існують в ній.

С. І. Алаторцева, підтримуючи точку зору З. Н. Котелової на нові слова, вказує, що новими одиницями словникового складу можуть бути визнані слова, значення слів і поєднання, що є як новоутвореннями цієї мови, так і зовнішніми і внутрішніми запозиченнями в ній [2, с. 18].

Проте найбільш прийнятним нам здається визначення, І. В. Арнольд, яка відносить до неологізмів будь-яке нове слово або стійкий вираз, утворені відповідно до продуктивних мовних моделей цієї мови, слово зі зміненим значенням вже існуючих лексем і, нарешті, слово, запозичене з іншої мови, яке сприймається носіями цієї мови як щось нове [3, с. 32].

Не зовсім звичне визначення дає неологізму С. Н. Куракіна, яка, спираючись на французький лінгвістичний словник, стверджує, що неологізм - це продукт неології, своєрідний процес, суть якого полягає в тому, щоб використовувати нові терміни або надавати вже відомим словам абсолютно інше значення [20, с. 94].

Більш звичне визначення неологізму дає Джудіт Пуенте. За її словами, «neologism stands for new words, word - combinations or fixed phrases that appear in the language due to the development of social life, culture, science and engineering» [34]. Схоже визначення можна знайти в працях В. Н. Комісарова. За його словами, неологізми, суть яких полягає в найменуванні нового предмета або явища, є новими словами або словосполученнями, поява яких викликана соціально-політичними змінами, розвитком науки і техніки, а також новими умовами побуту [19, с. 43].

За визначенням І. В. Андрусак, неологізми - це слова, які є абсолютно новими лексичними одиницями лише для конкретного історичного періоду, і мають свою певну тривалість життя в цій якості [1, с. 4.]. Згідно з роботами Річарда Нордквіста, «вік» неологізму може складати не більше 20-ти років. «Neologism is defined as newly coined word, expression, or usage which is not older than twenty years» [35].

Ж. Корню вважає, що роль неологізмів полягає в тому, щоб сприяти збагаченню, уточненню, а також модернізації мови тієї або іншої сфери життєдіяльності (політики, медицини, економіки тощо) [31, с. 93].

Таким чином, на основі аналізу відповідної літератури, у роботі під неологізмами розумітимемо слова або словосполучення, що є новими за своєю формою і значенням у нинішній момент часу і такими, що мають нове

соціокультурне значення. Іншим словами, до неологізмів зараховуватимемо як власне нові слова за формою і значенню, так і вже наявні в номінативному фонді одиниці, значення яких перетворилося в силу зміни дискурсивної віднесеності.

1.2. Характеристика англійських неологізмів в економічних текстах

В англійській мові регулярно з'являються нові слова і нові значення вже існуючих слів, або неологізми. Вони мають різну частоту вжитку і тривалість використання. Згідно Лінгводидактичного енциклопедичного словника А.М.Щукіна, неологізм – це слово або мовний зворот, створені для позначення нового предмету або вираження нового поняття [32, с. 175]. Щоб слово більше не вважалося новим, необхідно, щоб його розуміла значна частина населення. Для досягнення цього, воно має використовуватися приблизно покоління, тобто 15-20 років.

Неологізмом може бути:

- абсолютно нове слово як, наприклад, lowflation– надзвичайно низька інфляція;

- нове поєднання вже існуючих слів, наприклад, employment slack - надмірна робоча сила. На відміну від показника рівня безробіття («unemployment rate») «employment slack» включає безробітних, що зневірилися знайти роботу та тих, хто працює неповний робочий день, але бажає працювати на повну ставку.

- нове значення існуючих слів. У кінці 2015 року сталося підвищення відсоткових ставок в США після тривалого періоду збереження їх на низькому рівні. У зв'язку з цим з'явилося нове значення слова «lift-off» [11, с.119]. Якщо раніше воно означало «запуск повітряного або космічного судна або початок якого-небудь успішного заходу», то тепер воно набуло такого значення як «підвищення відсоткових ставок».

Таким чином, можна зробити висновок, що завдяки появі нових слів, «неологізмів», активно поповнюється лексичний склад англійської мови. Неологізми поповнюють і вносять нові поняття в мову, але крім цього,

створюють і великі труднощі при перекладі даних лексичних одиниць. Адже, щоб правильно перекласти неологізм, потрібно обов'язково враховувати контекст, в якому дане слово вживається, брати до уваги словотвірні елементи і зрозуміти, до якого виду належить неологізм [15, с. 218].

1.3. Неологізми в економічних текстах у перекладацькому аспекті.

На сьогоднішній день існує кілька принципів утворення неологізмів в англійській мові.

Принцип 1. Нове слово утворюється для назви нових реалій за стандартними моделями словотворення з морфем, які існують в англійській мові.

Принцип 2. Слово, що вже давно існує в мові, може набути нового значення на основі подібності нового явища із явищем уже відомим.

Принцип 3. Слово запозичується з іншої мови разом із значенням або окремо для позначення іншого явища в даному суспільстві [15, с. 175].

Шляхом аналізу мовного матеріалу нами були виділені найбільш продуктивні моделі утворення нових слів, до яких належать наступні способи:

1) Утворення неологізмів, переважна більшість яких включають ядерний компонент і визначення, виражене або прикметником, або атрибутивною групою, є найпоширенішою моделлю.

Поповнення лексичного складу мови здійснюється шляхом номінації, тобто утворення мовних одиниць, що служать для назви і вичленення фрагментів дійсності і формування відповідних понять про них, побудови економічних неологізмів. Прикладом терміну із складною атрибутивною групою є поняття *reciprocal currency arrangement* (взаємна валютна угода), в якому ядерним елементом є слово *arrangement*, основні характеристики якого відбиває атрибутивна група.

2) Словоскладання - один із способів словотворення, при якому два або більше слова (або їх основи) шляхом з'єднання утворюють нове. Наприклад: *off + shore = offshore* (зарубіжна компанія, зареєстрована в офшорній зоні, в якій діють пільги на оподаткування для компаній-нерезидентів).

3) Контамінація – об'єднання елементів слів або морфем. Наприклад: credebt(credit + debt), spaving (spend+saving), corperment (corporation + government). За результатами аналізу контамінація є одним з найбільш продуктивних способів утворення нових одиниць в економічній лексиці.

4) Конверсія - спосіб словотворення шляхом переходу слова в іншу парадигму словозміни, тобто трансформації в іншу частину мови. Наприклад: take over (змінювати) – takeover (of the company) - поглинання однієї компанії іншою. Також можна розглянути приклади іменників утворених від фразових дієслів: bailout , bolt – on.

5) Пряме запозичення з грецької, латинської або інших мов. Наприклад: malus - антонім до слова «бонус», штрафна санкція для співробітників, що не зуміли досягти поставлених цілей. Слово malus, як і bonus, запозичене з латині і перекладається як «поганий, поганий»).

6) Комбінація двох або більше вищеперелічених способів. Наприклад, термін «bail-out» - вихід, з економічних труднощів із сторонньою допомогою, утворений шляхом злиття слів "to bail" і "out" і конверсії цього словосполучення, тобто переходу в парадигму словозміни іменника.

7) Афіксація - утворення нових однослівних термінів шляхом приєднання до кореня слів префіксів і суфіксів, як правило, запозичених з грецької і латинської мов. В цьому випадку неологізми утворюються найчастіше з використанням суфіксів – tion, -ism для іменників; - ize для дієслів [20, с. 95].

Суфікс - ism продуктивний для утворення категорій в політології і економічній теорії, таких як brandalism (розміщення на громадських і офісних будівлях зовнішньої реклами, яка зазвичай спотворює їх зовнішній вигляд).

Велика кількість дієслів-неологізмів утворюються з використанням суфіксу - ize. Тут як приклад можна привести наступні дієслова: to operationalize (приводити в дію, реалізовувати); to dollarize (переорієнтовувати національну економіку на долар); to genericize (робити що -небудь поширеним або масовим товаром).

Найпоширенішим префіксом для утворення неологізмів є - de. Наприклад: - deproliferate (швидко скорочуватися); derisk (зменшити ризик); delayering (скорочення управлінських ланок в компанії) [20, с. 204].

Найбільш продуктивними префіксами є: anti - anti - corruption; neo - neo - institutional theory; post - post - crisis; multi - multi - polar; trans - trans - European.

8). Усікання – спосіб утворення неологізмів шляхом приєднання початкової частини одного слова і кінцевої частини іншого слова. Це - численна група неологізмів, серед яких можна відмітити наступні: stagflation (stagnation + inflation – застій в економіці при зростанні цін і безробіття); organigram (organization + diagram – схема організаційної структури компанії).

Абревіація як один із способів словотворення є усіканням основи слова або декількох слів, внаслідок чого утворюється нова лексична одиниця, що складається з однієї або декількох усічених основ початкових слів. Наприклад, економічний термін large cap утворений шляхом усікання основ термінологічного словосполучення large market capitalization (висока ринкова капіталізація) і відкидання одного з його складових елементів. У такий спосіб були утворені численні неологізми, наприклад: CRO (Chief Restructuring Office – керівник програми реструктуризації компанії, що має труднощі).

Джерелом неологізмів в сучасному економічному дискурсі є акроніми (слова, утворені з початкових букв або початкових елементів словосполучення за правилами як звичайне слово) . Як приклад можна привести наступні неологізми: BRICS (Brazil, Russia, India, China, South Africa – країни, що розвиваються найдинамічніше); PIIGS (Portugal, Ireland, Italy, Greece, Spain – проблемні країни охопленої борговою кризою Єврозони).

Як видно з прикладів, утворення нових одиниць базується на перенесенні назви з одного об'єкту на інший на основі їх передбачуваної схожості. З соціальною функцією самих термінів - забезпечувати комунікацію в певній

професійній спільності - безпосередньо пов'язана мотивованість термінологічних одиниць [15, С. 47 - 54].

9) Спеціалізація значення загальноживаного слова складає велику групу неологізмів. За визначенням, даним в «Тлумачному перекладацькому словнику» Л.Л.Нелюбіна, це фразеологізми, які є поєднанням слів, тобто роздільнооформлені утворення з повністю або частково переосмисленими компонентами [23, с. 240]. Тут можна навести наступні приклади: *virtuous uscle* - сприятливе поєднання чинників; *rocket scientist* - розробник нових фінансових інструментів; *bricks and motor business* - традиційна компанія (на відміну від інтернет-компанії) тощо.

10) Метафоризація. Прикладами неологізмів, утворених шляхом метафоричного перенесення, можуть служити наступні термінологічні одиниці: *wedding cake* - особливий вид опціону з фіксованою виплатою, яка обумовлена коливаннями валютних курсів в заздалегідь встановлених межах; термін *clearing house* (кліринговий дім) - організація, що здійснює розрахунки по угодах, на товарній і фондовій біржах, і контроль над їх виконанням. Первинне значення слова «*clearing*» (очищення, чищення) розкриває природу логіко-асоціативного зв'язку економічного терміну і слова, що знаходиться за межами термінологічного апарату. Процедура безготівкового розрахунку між двома або більше сторонами, що беруть участь в угоді, розглядається як звільнення від взаємних зобов'язань або, іншими словами, очищення.

У перекладацькій практиці, в тих численних випадках, коли відсутній еквівалент перекладу, при передачі неологізмів з англійської мови на українську використовується ряд прийомів. До них відносяться: транслітерація, транскрибування; калькування; описовий переклад; пряме включення. Так, наприклад, багато неологізмів економічної сфери увійшли до словникового складу мови шляхом транслітерації, тобто побуквенного відтворенням початкової одиниці за допомогою алфавіту мови реципієнта.

Слід зазначити, що кожен з перерахованих методів характеризується як перевагами, так і недоліками. Вибір того або іншого способу обумовлений

семантичними і морфологічними характеристиками неологізму, а також завданнями, який ставить перед собою перекладач.

Висновок до I розділу

Неологізми – це слова або мовні звороти, створені для позначення нового предмета, явища чи вираження нового поняття. Причиною появи досить великої кількості неологізмів в XXI столітті є науково-технічна революція, а також соціальні, політичні та економічні зміни. Багато мов, у тому числі й англійська, переживають «неологічний бум».

Поява у мові нових позначень – слів – обов'язковий супутник нового в галузі культури суспільства, чи то матеріальне виробництво, духовне життя, мода, чи взаємини людей, соціальних груп або держав.

Про засвоєння неологізмів мовним колективом свідчить ступінь їх лексикографічної фіксації. Фактор часу, «довговічність» неологізму, безумовно, є показником його «узуальності», закріплення в мові. Лексикографи вважають, що для того щоб потрапити до словників, неологізми мають з'явитися в різних друкованих джерелах протягом багатьох років. Неологізмом слово вважається доти, доки відчувається новизна його вживання. Але щойно воно стає досить уживаним, воно переходить до активного складу мови.

Основна кількість неологізмів, що надходять до англійської мови та репрезентують сферу економіки у XXI столітті, характеризується продуктивними способами словотворення: афіксації, основоскладання, скорочення та конверсії.

РОЗДІЛ II. Особливості перекладу неологізмів у англomовних текстах у сфері економіки засобами української мови

2.1. Проблеми перекладу неологізмів у сфері економіки

Переклад, як вид духовної діяльності людини, своїми коренями сягає глибокої старовини. Він завжди відігравав значну роль в історії культури окремих народів і світової культури в цілому. У наш же час - з середини ХХ століття (після Другої світової війни) - перекладацька діяльність в усіх своїх різновидах придбала набула небаченого розмаху завдяки зростаючій інтенсивності міжнародних контактів.

Мета перекладу, як її визначає А. В. Федоров [28, с. 10.] - якомога ближче познайомити читача (або слухача), який не знає іноземної мови з текстом першоджерела або змістом усної мови.

Я. И. Рецкер визначає переклад як точне відтворення оригіналу засобами іншої мови зі збереженням єдності змісту і стилю. Цим переклад відрізняється від переказу, в якому можна передавати зміст іноземного оригіналу, опускаючи другорядні деталі і не піклуючись про відтворення стилю. Єдність змісту і стилю відтворюється в перекладі на іншій мовній основі і вже тому буде новою єдністю, властивою мові перекладу [25, с. 7].

Переклад – комплексний процес. Для правильної і точної передачі думки оригіналу потрібно не лише знайти в мові перекладу відповідні слова, але і надати їм відповідної граматичної форми. До цього ще додаються у більшості випадків і стилістичні чинники, які ніяк не можна відкинути. Перекласти – означає виразити вірно і повно засобами однієї мови те, що вже виражене раніше засобами іншої мови.

Об'єктом перекладу є конкретний мовний твір (текст оригіналу), на основі якого створюється інший мовний твір на іншій мові (текст перекладу).

Процес перекладу здійснюється у кілька етапів. [Додаток 3]

Спочатку з'ясовується значення нового слова. Перекладач звертається до останніх видань тлумачних словників чи з'ясовує значення слова, приділяючи увагу його контексту і структурі, беручи до уваги різні способи творення

неологізмів (афіксація, скорочення, запозичення, конверсія, складання і переосмислення слів тощо), потім робить власне переклад засобами української мови, застосовуючи при цьому описані нижче способи перекладу [19, С. 117 - 134].

Основні труднощі, які виникають при перекладі неологізмів - це з'ясування значення нового слова. Власне переклад неологізму, значення якого вже відоме перекладачеві, завдання порівняно просте, і вирішується воно шляхом використання способів, приведених нижче, залежно від того, до якого типу слів належить цей неологізм.

Якщо нове слово відсутнє в англо-українському словнику, то слід спробувати знайти його в англо-англійському тлумачному словнику. У багатьох широко відомих словниках існують розділи «Нові слова» (New Words Section).

Значення неологізму доводиться з'ясовувати найчастіше з контексту. При письмовому перекладі контекст як правило досить інформативний.

В межах загального поняття контексту розрізняється вузький контекст (мікроконтекст) і широкий контекст (макроконтекст).

Широкий контекст - це сукупність мовних одиниць, що оточують цю одиницю в межах, що лежать поза цією пропозицією, іншими словами, в суміжних з ним пропозиціях. Точні рамки широкого контексту вказати не можна - це може бути контекст групи пропозицій, абзацу, глави або навіть усього твору (напр. статті або монографії) в цілому. Дуже важливо при з'ясуванні значення неологізмів брати до уваги якраз макроконтекст, оскільки саме в нім може міститися «підказка».

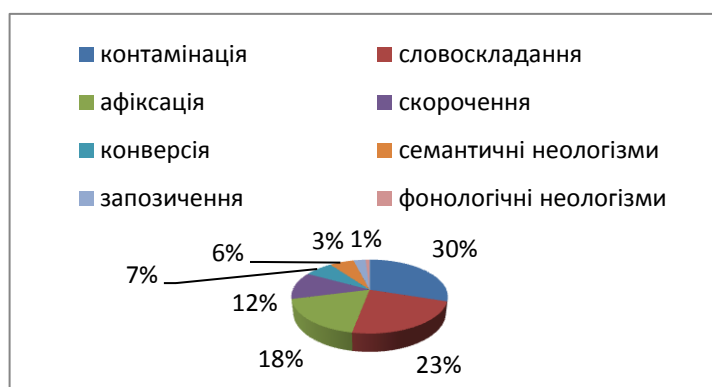
Вузький контекст, у свою чергу, можна розділити на контекст синтаксичний і лексичний. Синтаксичний контекст - це та синтаксична конструкція, в якій вживається це слово, словосполучення. Лексичний контекст - це сукупність конкретних лексичних одиниць, слів і стійких словосполучень, в оточенні яких зустрічається ця одиниця. Врахування синтаксичного контексту дозволить перекладачеві визначити приналежність неологізму до однієї з

частин мови, проте при з'ясуванні значення неологізму вирішальним є врахування саме лексичного контексту.

Нові слова, як правило, виникають на базі вже існуючих в мові слів і морфем. Аналіз цих слів і морфем може надати перекладачеві серйозну допомогу в з'ясуванні значення неологізму. Для цього необхідно добре знати способи словотворення в англійській мові.

Діаграма 1

Способи утворення неологізмів економічної сфери

За статистикою, як показує діаграма 1, в сучасній англійській мові спостерігається використання численних способів утворення нової лексики. Найбільш уживаними є контамінація (30%), словоскладання (23%), афіксація (18%), скорочення (12%), конверсія (7%) тощо.

Надання вже існуючому слову ще одного значення - переосмислення існуючих у мові слів – один із способів утворення неологізмів. Так, слово call в англійській мові означає «називати», «викликати, закликати; скликати», «виклик», «телефонний дзвінок» та ін. Проте з розвитком біржової справи не так давно у нього з'явилося нове значення, зафіксоване в словниках як «колл, опціон колл», тобто право купити впродовж певного терміну цінні папери за обумовленою ціною з попередньою сплатою премії, а з розвитком банківської справи – «вимога банку до позичальника про дострокове погашення кредиту у зв'язку з порушенням його умов» [17].

Слово spin, наприклад, окрім початкового основного значення крутіння, вертіння, вживається у нових, хоча й пов'язаних із ним значеннях: 1)

інтерпретація, аналіз; 2) реклама; 3) надання необхідного змісту, перекручування. Словосполучення, які містять це слово, набули нових значень, наприклад, *spin doctor* – експерт зі зв'язків з громадськістю, спеціаліст з контактів із пресою, який подає інформацію так, як вигідно певній політичній структурі, та забезпечує її подачу у засобах масової інформації під потрібним кутом зору.

Новоутворення *second-source* використовується як дієслово у таких значеннях: 1) бути другим постачальником чого-небудь; виготовляти щось на правах другого постачальника; 2) виготовляти / випускати що-небудь спільно (за участю декількох фірм); 3) випускати пристрої, що є аналогами відповідних пристроїв, а також як прикметник *second-source (d)* у відповідних значеннях, наприклад, *second-source versions*.

Заслуговує на увагу вислів *hold the line* (не вішати трубку) у новому контексті, де воно набуває значення стримувати наступ інфляції, проводити урядові антиінфляційні заходи [13, с. 239].

Одним з найбільш древніх, універсальних і поширених способів словотворення в англійській мові є словоскладання, адже більше ніж одна третина усіх новоутворень в сучасній англійській мові - складні слова.

Процес словоскладання є складанням двох основ, як правило, омонімічних словоформ. Наприклад, *carryback* – «перенесення збитків на більше ранній період»; *cityplus* «інструмент хеджування, який пропонує клієнтам банком «Сітібенк» і так далі. Оскільки норми сучасної англійської мови дозволяють поєднання слів, що мають ті ж лексико-граматичні характеристики, що і основи, що сполучаються при словоскладанні, то визначити, в яких випадках перекладач має справу із складним словом-неологізмом, а в яких - із словосполученням, досить важким. Для порівняння: *closing bank* – «банк, що завершує угоду, в якій брало участь декілька банків» та *closing bank* – «банк, що закривається», тощо. Нині розроблений ряд критеріїв для розмежування складних слів і словосполучень. При перекладі неологізмів в англійських текстах особливої уваги заслуговує орфографічний критерій, суть

якого полягає в розгляді всього комплексу, написаного разом або через дефіс, як складного слова, а комплексу, чії компоненти пишуться окремо, як словосполучення. Наприклад:

dividend - right certificate – «сертифікат, що надає право на отримання дивіденду»;

dear - money policy – «обмеження кредиту шляхом підвищення процентних ставок»;

fill - or - kill order – «наказ клієнта брокерові, який має бути негайно виконаний або анульований» [8].

Конверсією називається функціональний перехід слова з однієї частини мови іншу, тобто вживання одного і того ж слова в якості різних частин мови. У словнику не завжди зафіксовані ці слова, однак про їхнє значення можна здогадатися з контексту шляхом співставлення зі значенням початкового іменника.

Прийменник up у розмовній мові набув значення потенційний покупець, що використовується як іменник: «The hottest salesman always turns a looker into an up. – Зацікавлений продавець завжди перетворить стороннього спостерігача на потенційного покупця».

«They had to torpedo the talks. – Вони були змушені значно прискорити проведення переговорів».

Прикладами утворення неологізмів за допомогою конверсії можуть слугувати такі словосполучення: haves and have nots – заможні і незаможні; must dos – невідкладні справи; don't know voter – виборець, який вагається [28, с.187].

Незважаючи на домінування запозичених із англійської мови слів і термінів (наприклад, у галузі бізнесу і фінансів: маркетинг – marketing, дилер – dealer, дистрибутор – distributor в англійську мову також увійшли слова з інших мов, однак у значно меншому обсязі. Наприклад: khozraschot, glasnost, perestroika. Запозичення увійшли в англійську мову саме в тому вигляді, в якому вони використовуються у мові оригіналу, що використовує латинський

алфавіт; якщо запозичення з мови з іншим алфавітом, все одно воно подається латиницею, наприклад, judo – дзю-до, Toyota – Тойота з японської мови.

Зворотний дериват є процесом утворення дієслів шляхом усікання суфіксу від корелятивних іменників типу televise «показувати по телебаченню» від television «телебачення».

Зрощення – з'єднання або усіченого кореня одного слова з цілим словом, або з'єднання двох усічених коренів: forex reserve (forex = foreign + exchange) – «резерви в іноземній валюті»; impex transactions (impex = import + export) – «експортно-імпортні угоди».

Розповсюдженим способом утворення неологізмів є абревіація.

Серед існуючих видів цього способу словотворення особливої уваги заслуговують ініціальні скорочення, суть яких полягає в ініціальному скороченні одного з елементів конструкції, наприклад, B – unit (Barclays currency unit) «міжнародна грошова одиниця банку «Барклейз бенк інтернешнл», Fed Wire – «система електронного зв'язку федеральних резервних банків.[6].

Як зазначалося вище, оскільки неологізми належать переважно до безеквівалентної лексики, для їхнього перекладу застосовуються численні перекладацькі трансформації: транскодування, калькування, конкретизація та генералізація (розширення або переосмислення значення), запозичення з інших мов, вокабулізація словосполучень тощо. Для перекладу неологізмів саме економічної сфери найчастіше застосовують такі методи: транскрипція, транслітерація, калькування, функціональна заміна.

Характерною особливістю економічних текстів є величезна кількість абревіатур [Додаток 4], написання і вимова яких в розгорнутому вигляді утруднює сприйняття інформації та створює труднощі при перекладі [8].

Зростання числа таких неологізмів має особливе значення в оновленні і розширенні лексичного складу англійської мови. Практично щоденна поява нових слів і виразів не може бути повноцінно і своєчасно відбита в друкованих виданнях українських тлумачних словників, тому виникає необхідність

складання і оновлення доповнень до вже існуючих словників з поясненнями і прикладами. Одним із способів перекладу абревіатур є транскрибування. Наприклад, щоб перекласти термін B2B треба з'ясувати його розшифровку і значення, а потім визначити, чи можна утворити відповідну абревіатуру цього явища в українській мові. Згідно з Кембріджським словником B2B розшифровується як Business - to - business, що в перекладі означає «Бізнес для бізнесу» [5]. У зв'язку з тим, що основне завдання абревіатур – це економія усної і письмової мови, то її використання в перекладі українською мовою логічне [27]. Але не варто забувати про те, що абревіатури мають бути благозвучні і впізнанні, тому найоптимальнішим способом перекладу буде транскрибування абревіатури: B2C (Business - to - consumer) «Бі-ту-сі», B2E (Business - to - employee) «Б-ту-і». Але у випадку з деякими абревіатурами буде доречна така перекладацька трансформація, як калькування. Наприклад, україномовний фахівець в області економіки цілком може заплутатися в таких термінах, як PPS (CPS), PPM (CPM), PPC (CPC), PPA (CPA) [26]. Розшифрувати абревіатуру допоможе тлумачний економічний словник, тому переклад виглядатиме таким чином: PPS (Payper - Sale, Cost - per - Sale) плата за продаж, PPM (Pay - per - Mille, Cost - per - Mille) плата за показ, PPC (CPC) плата за клік, PPA (Pay - per - Action, Cost - per - Action) плата за дію. Досить часто при перекладі абревіатур доводиться використати конверсію, наприклад BIA розшифровується як Business Impact Analysis, а перекладається як «Аналіз впливу на бізнес».

Коли значення лексичних одиниць мови перекладу не співпадають зі значенням початкових мовних одиниць, то використовуються лексико-семантичні заміни за допомогою контексту і логічних перетворень [18].

Наприклад, brick - and - mortar в дослівному перекладі означає «цеглина і розчин», що не має для перекладача ніякого сенсу. Кембріджський словник дає таке визначення: existing as a physical building, especially a shop, rather than doing business only on the internet [5]. Стає очевидним, що це магазин, що здійснює продажі не в Інтернеті, а через реальне приміщення. Але остаточний переклад

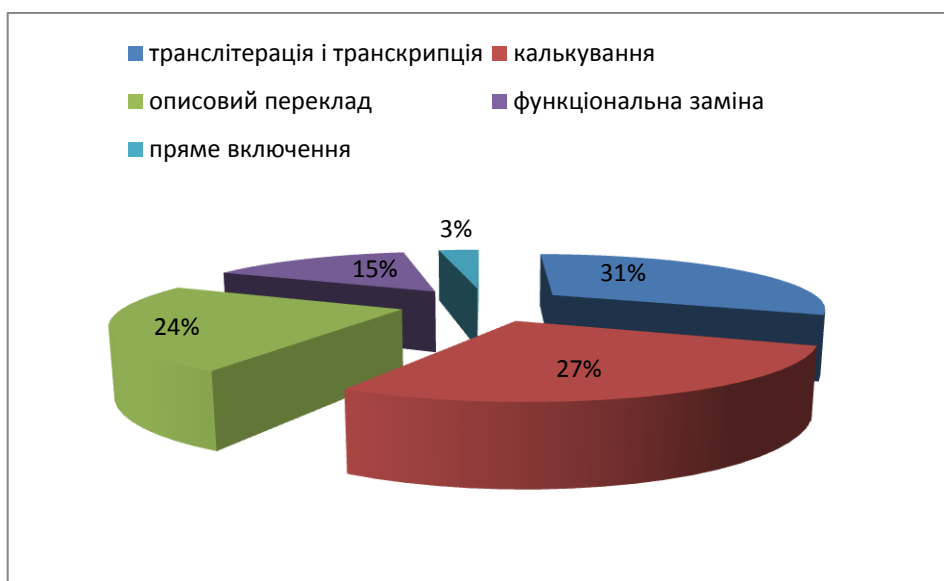
залежатиме від подальшого слова, наприклад: brick - and - mortar store – офіс продажів, центр продажів, торгова точка, роздрібна точка, роздрібний магазин; brick - and - mortar retailer роздрібний продавець; brick - and - mortar business – традиційний бізнес. Термін click - and - mortar означає продажі, як в роздрібному магазині, так і в Інтернеті [12, С. 32 – 34.].

Таким чином, знаючи особливості утворення неологізмів, можна переходити безпосередньо до їх перекладу. При перекладі неологізмів необхідно звертати увагу відразу на декілька чинників, оскільки вивчення не лише контексту, але і базових уявлення про економічну сферу допоможе перекладачеві швидше і точніше передати значення лексичної одиниці. Переклад аббревіатур являється, найвірогідніше, одним з найскладніших в практиці перекладу, який необхідно здійснювати в певній послідовності: проглянути мікроконтекст, здійснити дешифрування і підібрати спосіб перекладу. Як уже зазначалося, найчастіше використовується спосіб транскрибування, калькування, описовий переклад, а також передача англійської аббревіатури еквівалентною українською аббревіатурою.

Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що в сучасній науковій літературі ряд дослідників виокремлюють такі основні способи перекладу неологізмів:

Діаграма 2

Способи перекладу неологізмів у сфері економіки

Як показує діаграма 2, основними способами перекладу неологізмів є:

1. Вибір відповідного аналогу в мові, на яку перекладається. Цей метод - найпростіший. Якщо слово зафіксоване в словниках, зазвичай немає проблем з пошуком еквівалентів, наприклад, *sharing economy* - спільне споживання. У перекладацькій практиці в тих численних випадках, коли відсутній еквівалент перекладу, при передачі неологізмів з англійської мови на українську використовується ряд прийомів, таких як:

2. Транслітерація базується на передачі графічного зображення, а саме на передачі букв (*bitcoin* - біткоїн, *embargo* - ембарго, *offshore* - офшор), транскрибування (*outsourcing* - аутсорсинг, *cashback* - кешбэк). На практиці обидва методи часто об'єднуються. Варто відзначити, що багато англійських букв і звуки не мають точних аналогів українською мовою, і тому деякі слова можуть мати два або о більше варіантів транслітерації у мові перекладу [3].

3. Калькування полягає в заміні складових частин морфем чи слів одиницями оригіналу – їхніми лексичними відповідниками мовою перекладу, при цьому зберігається незмінна внутрішня форма лексичної одиниці. Отже, калькуванню піддаються лише неологізми складних слів (*cyber store* - інтернет-магазин, *Quantitative Easing* - кількісне пом'якшення, *hot - money* - «гарячі» позики). Слово *multicurrency* складається з *multy* та *currency*, кожне з яких перекладаються як «багато-» та «валюта», разом ж утворюють «багатовалютний» (напр. кредит); чи *interbank(market)* = *inter-* («між») + *bank* («банківський») – «міжбанківський (ринок)». Перевага способу калькування полягає у лаконічності та простоті.

4. Описовий переклад. Цей метод розглядається як найбільш продуктивний в англо-українському перекладі завдяки абсолютно різним засобам вираження на обох мовах. Іноді в українській мові потрібно використати цілу фразу, щоб виразити сенс усього лише декількох слів англійською мовою. Наприклад, *freight - out* - транспортні витрати, які понесли при продажу товарів; *order interval* - інтервал між останніми замовленнями; *transition country* - країна з перехідною економікою тощо.

5. Пряме включення (web- сторінка, on - line - доступ). Часто перекладачі використовують комбіновані способи перекладу і разом з калькуванням застосовують танскрибування або транслітерацію, як, наприклад, при перекладі слова web - page - веб-сторінка [18, с. 104 - 108].

6. Прийом функціональної заміни найчастіше вживається для перекладу авторських неологізмів і реалій, оскільки він є особливо актуальним у разі так званої без еквівалентної лексики. Наприклад, returns - доход, відсоток. [Додаток 2]

Таким чином, завдяки стрімкому розвитку останніми роками, область економіки стала джерелом неологізмів, розуміння і переклад яких часто викликають певні труднощі. При перекладі неологізмів з економічної сфери необхідно не лише використати перекладацькі прийоми, але і задіяти фонові економічні знання.

2.2. Аналіз специфіки процесів перекладу неологізмів українською мовою

Проблема правильного осмислення і перекладу нових слів пов'язана з тим, що в умовах сучасного технічного прогресу і розвитку суспільства жоден словник не може встигнути за виникненням і утворенням неологізмів.

Економіка сучасних розвинутих країн нерідко характеризується як «високотехнологічна економіка сфери послуг» – high-tech service economy [6]. З її розвитком також пов'язана така інновація як carrussino economics – «економіка, яка характеризується надзвичайно високими темпами розвитку однієї галузі». Д окремої групи слід віднести інновації, що відображають механізми організації роботи компаній, позитивні та негативні прояви корпоративного життя. В умовах економічних труднощів почастишали випадки масових звільнень, що сприяють безробіттю та негативно позначаються на фінансовому розвитку підприємства. Так, «надмірні звільнення працівників і службовців» в економічній мові позначаються неологізмами haemorrhage та bloodletting, «корпоративне скорочення, яке пов'язане зі звільненням молодих інтелектуальних, висококваліфікованих спеціалістів» – новотвором brightsizing,

в той час як «звільнення менеджменту компанії в разі її захоплення» відображається словосполученням *people pill*.

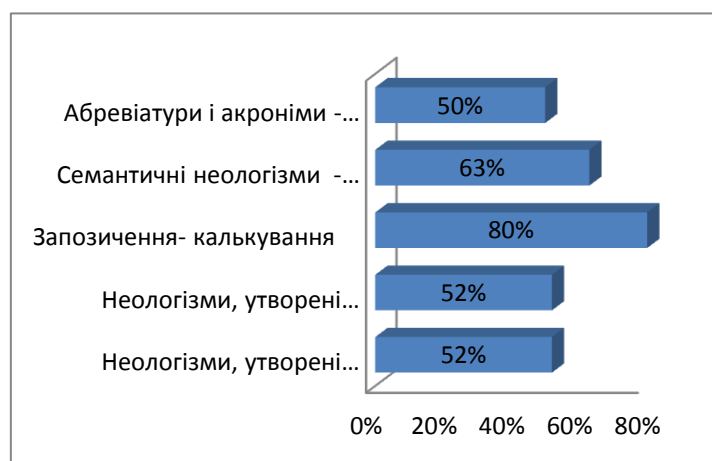
На основі дослідження фіксації новотворів в текстах економічного спрямування слід зробити висновок, що поштовхом для появи економічних новотворів стали масштабні глобалізаційні процеси та інформаційна революція, а також позитивні та негативні прояви корпоративного життя компаній. В процесі дослідження способів словникового перекладу новотворів економічної сфери було виявлено, що лєвова частка інновацій перекладається шляхом експлікації або описового перекладу, що належить до лексико-граматичних трансформацій. Більшість сучасної економічної термінології, значення якої в більшості випадків жодним чином не виводиться з оригіналу, потребує опису в мові перекладу. Так, неологізм *Chinese Wall* жодним чином «не відповідає» значенню перекладу, що звучить наступним чином – «жорстке розділення функцій інвестиційного банку у сфері корпоративних фінансів і торгівлі цінними паперами, щоб запобігти зловживанням у зв'язку з використанням внутрішньої інформації» [6]. Значно менше у порівнянні з експлікацією при перекладі економічних інновацій використовується поєднання модуляції (лексична трансформація) та експлікації. Зафіксовано мовні одиниці, при перекладі яких застосовуються дані перекладацькі прийоми. Опис значення одиниці оригіналу доповнюється смисловим розвитком, як наприклад при перекладі неологізму *fiduciary capitalism*, де замість транскрипції слова *capitalism* був вибраний більш вдалий лексичний варіант – «капіталістична модель». Також відносно поширеним є поєднання при перекладі такої лексикосемантичної заміни, як калькування, та експлікації. Калькуванням не завжди можливо передати значення безеквівалентної одиниці, тому дуже часто опис є невід'ємною частиною перекладу. Так, значення такого неологізму як *entrepreneur syndrome* спочатку передається калькуванням і звучить як «синдром підприємця», але більш вдалий переклад досягається шляхом опису – «впевненість власника компанії, що тільки він спроможний вести і розвивати свій бізнес». При перекладі неологізму *barbed wire defence* лише одного

калькування недостатньо, оскільки значення новотвору не є в повній мірі зрозумілим – «захист колючим дротом». Натомість експлікація компенсує всі недоліки перекладу калькуванням, розкриваючи зміст інновації – «першочергові заходи щодо захисту компанії від поглинання». Слід також відзначити, що застосування калькування без описового перекладу спостерігається відносно зрідка. Окрім цього, досить часто новотвори мають аналоги в мові перекладу. Також варто вказати на вживання при перекладі новотворів таких трансформацій, як транскодування (а саме транскрипція), що належить до лексичних трансформацій, та експлікації, що в деяких випадках замінюється смисловим розвитком або модуляцією. Така невелика кількість мовних одиниць свідчить про те, що транскодування не є поширеним при перекладі економічних новотворів. Наприклад, слово *neuromarketing* перекладається як «нейромаркетинг», де транскодування підкріплене описом значення даної одиниці, оскільки значення транскрибованого слова не є зрозумілим. Те саме відбувається і при перекладі неологізму *silicon-chip capitalism*, тільки замість експлікації було застосовано модуляцію – «капіталізм в умовах інформаційної революції»

Якщо брати неологізми, утворені тим або іншим шляхом, окремо, то можна простежити деяку закономірність між способом створення та способом перекладу.

Діаграма 3

Закономірності між способом створення та способом перекладу неологізмів

Як показує діаграма:

- Неологізми, утворені шляхом афіксації в основному перекладаються за допомогою описового перекладу, - 52% усіх відібраних неологізмів.
- Неологізми, утворені шляхом зрощення і телескопії, в основному перекладаються за допомогою описового перекладу, - 52% .
- Запозичення в основному перекладаються за допомогою калькування - 80% .
- Семантичні неологізми також у більшості своїй перекладаються за допомогою калькування - 63% .
- Аббревіатури і акроніми, в основному, перекладаються за допомогою описового перекладу - 50% .

На основі проведеного дослідження способів перекладу економічних новотворів слід зробити наступні висновки: найпоширенішим прийомом виступає описовий переклад або експлікація. Досить часто при перекладі застосовується поєднання модуляції та опису значення новотвору, в той час значно рідше використовується поєднання при перекладі транскодування та експлікації (в деяких випадках модуляції). Варто також зазначити, що при перекладі також застосовується смисловий розвиток, досить часто мовні одиниці калькуються та мають аналоги в мові перекладу.

Висновок до II розділу.

Неологізм повинен сприйматися як нормальне мовне явище, і відсутність слова в словнику не може служити перешкодою для його перекладу, до того ж саме перекладацька практика робить найбільший вклад в поповнення лексичного складу мови перекладу новими словами, що приходять з інших мов, а звідси і двомовних словників. У будь-якому випадку, коли відоме значення нового слова, є можливість передати його за допомогою розглянутих способів.

Отже, процес перекладу неологізмів з англійської мови на українську проходить в два етапи:

- з'ясування значення неологізму(коли перекладач або звертається до останніх видань англійських тлумачних(енциклопедичних) словників, або з'ясовує значення нового слова, зважаючи на його структуру і контекст).

- власне переклад(передача) засобами української мови, а саме: транскрипція, транслітерація, калькування, описовий переклад (пояснювальний або підстановлювальний, при використанні останнього способу можна спостерігати як повний збіг денотативних значень, так і звуження або розширення значення слова мови перекладу, або ж неповний збіг значень пари слів іноземна мова та мова перекладу).

Що стосується вибору того або іншого способу передачі неологізмів, то він залежить від багатьох суб'єктивних чинників, таких як, наприклад, особа перекладача, його досвід, інтелект, здатність оперувати абстрактними поняттями, обстановка під час процесу перекладу, а також від стилю тексту(публіцистичний, науковий, художній і так далі), стилю конкретного автора і ін. Проте, передусім, необхідно прагнути до того, щоб еквівалент неологізму іноземної мови (англійської) в максимально відповідав нормам і правилам мови перекладу (української).

Висновки

Дане дослідження дозволяє зробити наступні висновки:

Неологізми – це слова або мовні звороти, створені для позначення нового предмета, явища чи вираження нового поняття. Найбільш чітким і повним для проведення аналізу є визначення неологізму нам здається визначення, І. В. Арнольд, яка відносить до неологізмів будь-яке нове слово або стійкий вираз, утворені відповідно до продуктивних мовних моделей певної мови, слово зі зміненим значенням вже існуючих лексем і, нарешті, слово, запозичене з іншої мови, яке сприймається носіями цієї мови як щось нове

Причиною появи досить великої кількості неологізмів в XXI столітті є науково-технічна революція, а також соціальні, політичні та економічні зміни. Багато мов, у тому числі й англійська, переживає «неологічний бум».

Поява у мові нових позначень – слів – обов'язковий супутник нового в галузі культури суспільства, чи то матеріальне виробництво, духовне життя, мода, чи взаємини людей, соціальних груп або держав.

Неологізмом слово вважається доти, доки відчувається новизна його вживання. Але щойно воно стає досить уживаним, воно переходить до активного складу мови.

Основна кількість неологізмів, що надходять до англійської мови та репрезентують сферу економіки у XXI столітті, характеризується продуктивними способами словотворення: афіксації, основоскладання, скорочення та конверсії.

Аналіз мовознавчих джерел показав, що нові слова використовуються, в-загальному, для позначення нових понять і економії лексичних засобів.

В ході дослідження ми виявили, що існує п'ять основних способів утворення неологізмів: афіксація; зрощення; телескопія; запозичення; скорочення.

Найбільш характерним способом утворення неологізмів в англійській мові є контамінація. Найчастіше неологізми в економічних текстах перекладають за допомогою транскрипції з елементами транслітерації.

Крім того, в ході роботи ми виявили, що семантичних неологізмів значно менше, чим лексичних. На наш погляд, це пояснюється тим, що події, які відбуваються, наприклад, у сфері юриспруденції або економіки не терплять ніякої двозначності.

Було виявлено, що існує шість способів перекладу неологізмів економічної лексики, до яких перекладачі звертаються найчастіше, щоб здійснити максимально повну передачу змісту текстів, які містять неологізми.

Основними перекладацькими трансформаціями виступають:

- Формальні: калькування, транслітерація, транскрипція
- Лексико-семантичні: описовий переклад
- Лексичні: модуляція, описовий переклад і підстановлювальний еквівалент.

Найпоширенішим і судячи з усього найефективнішим способом передання неологізмів з англійської мови на українську, згідно з нашим дослідженням, є описовий переклад, який дозволяє перекладачеві обіграти те або інше слово, а також калькування, за допомогою якого перекладач може впоратися з передачею на іншу мову будь-який неоднозначний термін.

Причому, не можна стверджувати, що для перекладу семантичних неологізмів використовуються одні перекладацькі прийоми, а для перекладу лексичних неологізмів – інші. Цей факт служить зайвим підтвердженням того, що для перекладу зовнішня форма слова в цілому не має такого великого значення як контекст. Якщо брати неологізми, утворені тим або іншим шляхом, окремо, то можна простежити деяку закономірність між способом створення та способом перекладу:

- Неологізми, утворені шляхом афіксації в основному перекладаються за допомогою описового перекладу, – 52% усіх відібраних неологізмів.
- Неологізми, утворені шляхом зрощення і телескопії, в основному перекладаються за допомогою описового перекладу, – 52% .

- Запозичення в основному перекладаються за допомогою калькування – 80% .
- Семантичні неологізми також у більшості своїй перекладаються за допомогою калькування – 63% .
- Аббревіатури і акроніми, в основному, перекладаються за допомогою описового перекладу – 50% .

Таким чином, вивчення лексичних новотворів дозволило виявити тенденції словотворення в англійській мові і деякі перекладацькі стратегії. Отримані результати дослідження можуть бути використані при подальшому вивченні неологізмів, а також при розробці або доповненні словників нової лексики.

Способи утворення неологізмів

Таблиця 1.

Основні словотворчі префікси

Префікси	До якої частини мови додаються	Основне значення	Приклад	Переклад
anti -	іменники, прикметники	<i>анти-, проти-</i>	Antisocial	Антигромадський
be -	дієслова, іменники, прикметники	змінює частину мови	Belittle	Зменшувати
co -	іменники, дієслова	<i>со-, спільність дії</i>	cooperate, co – author	співпрацювати, співавтор
counter -	Іменники	<i>контр-, проти-, зустрічний</i>	counter – shaft	Контрпривід
de -	іменники, дієслова	<i>де-</i>	Deformation	Деформація
dis -	іменники, прикметники, дієслова	<i>раз-(рас-, дез-, обез-)</i>	Disorganize	Дезорганізувати
en -(em -)	іменники, прикметники	змінює частину мови	Encourage	Підбадьорити
ex -	Іменники	<i>Той, що був, екс-</i>	ex – president	колишній(екс-президент)
extra -	Прикметники	<i>екстра-, понад-</i>	extra – heavy	Надважкий
in -(im-, il-, ir -)	Прикметники	<i>не-</i>	illogical, invisible	нелогічний, невидимий
inter -	прикметники, дієслова	<i>між-, взаємно-</i>	inter – action	Взаємодія
mis -	іменники, дієслова	негативне значення	Miscalculation	невірний розрахунок
non -	іменники, прикметники	<i>не-, не</i>	non – existent	Неіснуючий
out -	Дієслова	<i>пере-, перевершувати що-небудь, змінює частину мови</i>	out – balance	Переважувати
over -	прикметники, дієслова	<i>пері- (пре-)спонад-, надмірно-</i>	Overbid	Перевершити
post -	іменники, прикметники, дієслова	<i>після-, пост-</i>	Postglacial	Післяльодовиковий
pre -	іменники, прикметники, дієслова	<i>до-, перед, раніше</i>	pre – historic	Доісторичний
re -	Дієслова	<i>знову, знову</i>	Rewrite	Переписати
sub -	іменники, прикметники, дієслова	<i>суб-, под-, нижче</i>	sub - tropical, sub – conscious	субтропічний, підсвідомість
super -	іменники, прикметники, дієслова	<i>пере-, понад-</i>	super – sonic	Надзвуковий
trans -	прикметники, дієслова	<i>транс-, пері-</i>	Transplant	Пересадити
ultra -	іменники, прикметники	<i>ультра-, що перевершує звичайне</i>	Ultrasound	Ультразвук
under -	прикметники, дієслова	<i>недо-, нижче норми</i>	Underestimate	Недооцінити
un -	іменники, прикметники, дієслова	<i>раз- (рас-)не-, без-(біс-)</i>	Unadaptable	Неприспосовуваний

Таблиця 2.

Основні суфікси іменників

Суфікс	До якої частини мови додаються	Основне значення	Приклад	Переклад
-age	іменники дієслова, прикметники	<i>стан, процес</i>	patronage, wastage	патронаж, знос
-al	Дієслова	<i>процес, дія</i>	Withdrawal	Відгук
-ance(- ence)	дієслова, прикметники	<i>процес, якість</i>	disturbance, coherence	перешкоди, узгодженість
-ant(- ent)	Дієслова	<i>професія, посада</i>	attendant	Провідник
-dom	Іменники прикметники	<i>стан, якість</i>	wisdom, freedom	мудрість, свобода
-er(- or)	Дієслова	<i>професія, пристосування, іменник означає суб'єкта дії</i>	driver, computer	Водій ЕОМ
-hood	Іменники	<i>стан</i>	childhood	Дитинство
-ian	Іменники	<i>професія</i>	technician	Технік
-ics	Іменники	<i>назва науки</i>	physics	Фізика
-ing	Дієслова	<i>процес, дія, стан</i>	burning	Горіння
-ion(- tion, - ation)	Дієслова	<i>процес, дія, стан</i>	revolution, formation	революція, формування
-ism	іменники прикметники	<i>вчення, теорія, напрям, якість</i>	modernism	Модернізм
-ist	Іменники	<i>іменник особа, що означає, дотримується певного напрямку, вчення, ідеології і тому подібне</i>	darwinist	Дарвініст
-ty	Прикметники	<i>якість або стан</i>	legality	Законність
-ment	Дієслова	<i>результат дії</i>	settlement	Поселення
-ness	Прикметники	<i>якість або стан</i>	softness	м'якість
-ship	Іменники	<i>стан</i>	friendship	Дружба

Таблиця 3.

Основні суфікси дієслів

Суфікс	До якої частини мови додаються	Приклад	Переклад
-ate	іменник, прикметник	Activate	Активізувати
-en	іменник, прикметник	Harden	Гартувати
-fy	іменник, прикметник	Intensify	Посилювати
-ize	іменник, прикметник	Optimize	Оптимізувати

Таблиця 4.

Основні суфікси мови

Суфікс	До якої частини мови додаються	Основне значення	Приклад	Переклад
-ly	прикметники	змінює частину мови	Brightly	Яскраво
-ward	іменник, прислівник	Напрямок	backward(s)	Назад

Таблиця 5.

Основні суфікси прикметників

Суфікс	До якої частини розмови додаються	Основне значення	Приклад	Переклад
-able	дієслова (іменники)	здатний що-небудь зробити здатний піддаватися дії, наявність якості	countable	Обчислюваний
-al	Іменники	наявність якості	economical	Економний
-ant, -ent	Дієслова	наявність якості, властивості	different resistant	Різний Стійкий
-ary	Іменники	наявність якості, властивості	revolutionary	Революційний
-ful	іменники, дієслова	наявність якості	beautiful forgetful	Красивий Забудькуватий
-ish	Іменники	наявність слабовыраженого ознаки	greenish	Зеленуватий
-ive	Дієслова	наявність якості, властивості	creative	Творчий
-less	Іменники	відсутність якості	mindless	Божевільний
-ous	Іменники	наявність якості, властивості	famous	Знаменитий

Практика перекладу неологізмів сфери економіки

У цьому додатку розглянуті можливі варіанти передачі неологізмів англійської мови сфери економіки засобами української мови. У більшості випадків при перекладі використовується прийом транскрипції, але іноді неологізм потребує ще додатково описового перекладу, а саме пояснювального засобу. Неологізм потребує пояснювального перекладу тоді, коли зустрічається поза сферою свого частого вживання. Наприклад, коли економічний термін застосовують у публіцистичних текстах, газетах, журналах, читачі яких, можливо, не знайомі зі спеціальною термінологією економіки. Прийоми калькування та транслітерації також широко застосовуються у перекладацькій практиці.

Розглянемо наступні приклади:

№	Неологізм в англійській мові	Пояснення	Спосіб перекладу
1	<i>Call</i>	«Називати», «викликати, закликати, прикликати», «виклик», «телефонний дзвінок» тощо.	у біржовій справі – «колл, опціон колл», (тобто право купити впродовж визначеного терміну цінні папери за обумовленою ціною з попередньою сплатою премії), а у банківській справі – «вимога банку до позичальника про дострокове погашення кредиту у зв'язку з порушенням його умов»
2	<i>Open outcry</i>	A meeting of commodity brokerstwith dealers in order to form a transaction.	метод біржової торгівлі за допомогою прямого контакту продавця з покупцем
3	<i>Nylon (New York + London)</i>	A term developed in the mid 1990 s to describe the positive performance of the economy as ` not too hot , not too cold ; just right .`	«золота економіка» або «політика золотої економіки»
4	<i>Kiteflyer</i>	Fly kites –використовувати фіктивні чеки для отримання засобів для інкасації.	`одержувач грошей під фіктивний вексель` або `користувач фіктивним векселем`
5	<i>Bodyshopper</i>	Вербувальник, людина, яка займається найманням програмістів у країнах, що	«бадішопер», «вербувальник кваліфікованих програмістів за кордон»

		розвиваються, для американських комп'ютерних фірм.	
6	<i>Techno - migrant</i>	Фахівець в області сучасної техніки, особливо з країн, що розвиваються, який емігрує в розвинену країну, особливо в США.	«техномігрант» –фахівець, який емігрував працювати закордон
7	Flexible recycling	the process of replacing old sectors of the economy, old enterprises with new ones with the movement of capital, knowledge and human resources	процес заміни старих галузей економіки, старих підприємств новими з переміщенням капіталів, знань і людських ресурсів
8	Mass customization	use of mass production equipment for the production of goods for individual consumption	використання техніки масового виробництва для випуску товарів для індивідуального споживання

Наступна група неологізмів перекладається за допомогою описового перекладу, пояснювального засобу, тому що жоден з інших прийомів не задовольняє вимогам сучасного перекладу. Ці неологізми є термінами сучасної економіки Англії та США, які не мають аналогів в українській мові.

№	Неологізм в англійській мові	Пояснення	Спосіб перекладу
1	<i>Carryback</i>	transfer of losses to an earlier period	перенесення збитків на більш ранній період
2	<i>Citiplus</i>	hedging instrument offered to customers by Citibank	інструмент хеджування, який пропонується клієнтам банком «Сітібенк
3	<i>Divident</i>	right certificate	сертифікат, який дає право на отримання дивідендів
4	<i>Dear</i>	money policy	обмеження кредиту за допомогою підвищення процентних ставок
5	<i>B - unit (Barclays currency unit)</i>	міжнародна грошова одиниця банку “Барклейз бєнк интернешнл”	Бі-одиниця
6	<i>Closing bank</i>	a bank that completes an operation in which several banks participated	банк, що завершує операцію, в який приймало участь декілька банків
7	<i>Fed Wire</i>	electronic communication system of federal reserve	система електронного зв'язку федеральних резервних банків

		banks	
8	<i>Corporate welfare</i>	financial benefits provided to American corporations	фінансові пільги, які надаються американським корпораціям
9	<i>Reengineering</i>	layoffs	скорочення працівників
10	<i>Downaging</i>	звільняються насамперед робітників середнього та літнього віку і замінюються молодими робітниками	скорочення штатів за ознакою віку
11	<i>Sub - prime lender</i>	a person or organization that gives loans to people who are considered insolvent	особа або організація, що дають кредити людям, які вважаються некредитоздатними
12	<i>Sub – prime lending</i>	granting "risky" loans, credits	надання «ризикованих» позик, кредитів

Наступна група неологізмів утворена шляхом зрощення основи одного слова з усіченою основою іншого слова або двох усічених основ і перекладатися вони будуть здебільшого прийомом описового перекладу, пояснювальним засобом. Розглянемо приклади:

№	Неологізм в англійській мові	Пояснення	Спосіб перекладу
1	<i>Netiquette</i>	<i>net + etiquette = netiquette</i>	неписані загальноприйняті правила спілкування або розташування інформації в Інтернет` або просто `неписані правила користування мережею Інтернет
2	<i>Forex</i>	<i>foreign + exchange = forex</i>	резерви в іноземній валюті
3	<i>Impex</i>	<i>import + export = impex</i>	експортно- імпортні операції
4	<i>Advermation</i>	<i>advertisement + information = advermation</i>	рекламна інформація
5	<i>Advertorial</i>	<i>advertisement + editorial = advetorial</i>	основний рекламний блок
6	<i>Fill - or - kill order</i>	дослівно: «виконай або вбий наказ» (наказ клієнта брокер повинен виконати негайно, тому що курси продажу або покупки, ставки змінюються щосекунди, і той хто не	наказ клієнта брокеру, який повинен бути негайно виконаний або анульований

		встиг не отримає прибутку)	
7	<i>Interbank market</i>	interbank = inter + bank inter – між, a bank – банківський	міжбанківський ринок
8	<i>Order interval</i>	інтервал між послідовними замовленнями	цикл замовлення
9	<i>Managed floating rate</i>	managed `переклали як `що коректується`	курс, що корегується

Наступна група неологізмів перекладена також за допомогою підставного засобу, але тут не буде повного збігу об'ємів значень, а відбудеться семантична трансформація, а саме концентрична. При перекладі цих неологізмів ми спостерігаємо звуження значення. Наприклад:

№	Неологізм в англійській мові	Пояснення	Спосіб перекладу
1	<i>Transition country</i>	дослівно `країна переходу`	країна з перехідною економікою
2	<i>Industrial country</i>	дослівно `промислова країна`	промислово–розвинута країна
3	<i>Antiglobalization</i>	анти+глобалізація	антиглобалізація
4	<i>Globoprotesters</i>	opponents of globalization	супротивники глобалізації
5	<i>Globocrat</i>	supporter of globalization	прихильник глобалізації
6	<i>Attention economics</i>	an economic model based on the expanding amount of available information and the static amount of attention consumers can devote to that information	економічна модель, основою якої є поширення інформації
7	<i>Slugflation</i>	a combination of sluggish growth and rising inflation in the economy” (фактично позначає те саме явище, яке позначалося раніше словом stagflation)	слагфляція
8	<i>Econophysics</i>	econophysics =econo + physics , `econo` – `еконо`, `physics` – `фізика`	еконофізика

Для наступних неологізмів переклад описовим прийомом, пояснювальним або підставним засобом, буде найефективнішим:

№	Неологізм в англійській мові	Пояснення	Спосіб перекладу
1	<i>Crony capitalism</i>	тіньовий капіталізм	корумпована форма капіталізму з такими рисами, як деспотизм, фаворитизм, клановість
2	<i>Crony capitalist</i>	businessman, businessman who got rich under corrupt capitalism	підприємець, бізнесмен, що розбагатів в умовах корумпованого капіталізму
3	<i>Kleptocapitalism</i>	thieving, bandit capitalism	зłodійський, бандитський капіталізм
4	<i>Silicon-chip capitalism</i>	capitalism in the conditions of the information revolution	капіталізм в умовах інформаційної революції
5	<i>Kanbrain</i>	system of obtaining knowledge, information to order, as needed	система отримання знань, інформації за замовленням, згідно з необхідністю
6	<i>E – sourcing</i>	computerized system of supply of raw materials	комп'ютеризована система постачання сировиною, матеріалами
7	<i>Post - fordism</i>	post+fordism	пост-фордизм

**Поетапний перелік дій для адекватного розуміння і еквівалентного
перекладу неологізмів в спеціалізованих текстах**

№	Етап	Дії
1.	Етап попереднього аналізу	<p>Виявити неологізм в тексті.</p> <p>Визначити частину мови і функцію, яку неологізм виконує в пропозиції.</p> <p>Визначити стильову і жанрову приналежність тексту, а також загальний контекст.</p>
2.	Етап пошуку еквіваленту	<p>Здійснити спробу пошуку еквіваленту в доступних двомовних словниках, включаючи постійно оновлювані онлайн-версії словників (http://multitrans.ru, http://multilex.ru, http://poliglos.info/, http://www.oxforddictionaries.com/, Yandex Словники, https://glosbe.com/ та ін.).</p>
3.	Етап пошуку дефініції	<p>Здійснити спробу пошуку дефініції слова, яке перекладається, англійською мовою в доступних одномовних словниках, включаючи постійно оновлювані онлайн-версії словників(http://www.oxforddictionaries.com/, http://www.merriam-webster.com/, https://glosbe.com/ та ін.).</p> <p>Якщо дефініція знайдена, а неологізм зареєстрований словником, то здійснити переклад неологізму на основі дефініції з урахуванням загального контексту.</p>
4.	Етап визначення способу утворення неологізму	<p>У разі відсутності неологізму в словниках або невідповідності значення контексту необхідно проаналізувати неологізм з метою визначення способу його освіти(спосіб афіксації, словоскладання, смисловий розвиток, звукова подібність, конверсія, скорочення, фразеологія і тому подібне).</p>

5.	Етап консультації	У випадках, коли виявлення значення особливо ускладнене, має сенс звернутися по допомогу до онлайн-співтовариств професійних перекладачів. Провести активне обговорення можливих варіантів значення неологізму в учбовій групі за допомогою активних і інтерактивних методів(мозковий штурм, метод пінг-понгу, кейс-стаді, метод презентації та ін.).
-----------	--------------------------	---

Різновиди аббревіатур та їх переклад

Види аббревіатур	Приклади аббревіатур та їх переклад
Ініціальні аббревіатури- аббревіатури, складені з перших букв слів, що входять в словосполучення)	LLC = limited liability company - компанія з обмеженою відповідальністю; CML = capital market line - лінія ринку капіталу; VRDB = variable - rate demand bond - облігація на пред'явника з плаваючою ставкою; YTM = yield to maturity - доход, що отримується до терміну погашення(облігації); ACRS = accelerated cost recovery system - система прискореного відшкодування собівартості [5].
Ініціальні аббревіатури – акроніми (буквенні аббревіатури, що вимовляються за орфоепічними правилами, тобто як цілі слова (у складі акронімів обов'язково присутні голосні звуки)	FIFO = First - In - First - Out - метод оцінки вартості проданих товарів, що має на увазі використання вартості товару, що поступив раніше усіх інших; GAAP = Generally Accepted Accounting Principles - стандарти бухгалтерського обліку, вживані в США і деяких інших країнах; CHAPS = The Clearing House Automated Payment System - система клірингових розрахунків у Великобританії; VAT = value added tax - податок на додану вартість [5].
Складові аббревіатури (аббревіатури, утворені з поєднання початкових частин слів)	Forex = Foreign Exchange - Міжнародний валютний ринок; ECOSOC = Economic and Social Council(of the United Nations) - Економічна і соціальна рада(ООН) [5].
Аббревіатури -	comp. = compensation - компенсація, платня; barg.

<p>усікання(абревіатури, утворені шляхом усікання багатоскладових слів)</p>	<p>= bargain - ситуація тимчасового зниження цін, вигідна покупка, укласти угоду, торгуватися про ціну; bal. = balance - баланс, сальдо, рахунок у банку, зводити(закривати) рахунки [5].</p>
<p>Омоакроніми (акроніми, що мають повний або схожий смисловий корелят в англійській мові, тобто акроніми по своїй фонетичній структурі співпадають із загальноживаними словами)</p>	<p>CARs(«машини») - Certificates for Automobile Receivables(«машини» - цінні папери(сертифікати), випущені на основі пулу кредитів на купівлю автомобілів в США(тобто забезпечені цими кредитами)), PORTAL(«портал») - Private Offerings, Resales and Trading through automated linkages(«приватні пропозиції, перепродажі і торгівля через автоматичний зв'язок) [5]</p>
<p>Абревіатури, що мають декілька значень (їх наявність утруднює розуміння і розшифровку тексту)</p>	<p>SE, S/E - 1) shareholders' equity - власний капітал США; 2) single - entry book - keeping - проста бухгалтерія; 3) standard error - середня квадратична помилка; 4) Stock Exchange - Фондова біржа; ABC - 1) activity based costing - калькуляція собівартості по виду діяльності; 2) Audit Bureau of Circulation - Бюро аудиту накладів, що збирають інформацію про друкарську продукцію в США [5]</p>

Список використаних джерел

1. Андрусяк І. В. Англійські неологізми кінця ХХ століття як складова мовної картини світу / І. В. Андрусяк: Автореф. дис. ... канд. філол. наук. – Ужгород, 2003. – 20 с.
2. Антрушина Г. Б. Лексикология английского языка / Г. Б. Антрушина, О. В. Афанасьева, Н. Н. Морозова. – М.: Высшая школа, 2019. – 129 с.
3. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка / И. В. Арнольд. – М.: Высшая школа, 1998. – 303 с.
4. Белозьоров М. В. Англійські лексичні та фразеологічні новотвори у сфері економіки: структурні, семантичні і соціофункціональні аспекти / М. В. Белозьоров: Автореф. дис. ... канд. філол. наук. – К., 2003. – 19 с.
5. Бесплатный кембриджский словарь и тезаурус по английскому языку [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://dictionary.cambridge.org/ru>
6. Бизнес-словарь [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.businessvoc.ru
7. Виноградов В. В. Очерки истории русского литературного языка / В. В. Виноградов. — 3-е изд. — М.: Высшая школа, 1982. – 528 с.
8. Виноградов В. С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы) / В.С. Виноградов. – М.: Изд-во Ин-та общего среднего образования РАО, 2016.
9. Выготский Л. С. Мышление и речь / Л. С. Выготский. – М., 1982. – 502 с.
10. Габинская О. А. О языковом и речевом статусе неологизмов / О. А. Габинская // Проблемы ономазиологии. – Курск, 1975. – № 2. – С. 157 – 166.
11. Дьолог О. С. Процесс адаптации новейших английских заимствований в современном украинском языкознании // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия Филология. Социальные коммуникации. – 2011. – Т. 24 (63). – № 4. Часть 2. – С. 118–121.
12. Ещеркина Л.В., Сусоева А.С. Английские неологизмы в сфере экономики // Управление в современных системах. – 2017. – № 12. С. 32 – 38.

13. Зацний Ю. А. Інновації у словниковому складі англійської мови початку XXI століття: англо-український словник неологізмів / Ю. А. Зацний, В. А. Янков. – Вінниця : Нова Книга, 2008. – 360 с.

14. Зацний Ю. А. Розвиток словникового складу сучасної англійської мови / Ю. А. Зацний. – Запоріжжя: ЗДУ, 1998. – 431 с.

15. Ильина А.Н., Кибасова С. Г. Словообразование в современном английском языке / А.Н. Ильина, С.Г.Кибасова. – СПб.: Изд.-во СПбГУЭФ, 2012.

16. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури / В. І.Карабан. – Вінниця, 2011. – 259 с.

17. Колоїз Ж. В. До питання про диференціацію основних понять неології / Ж.В. Колоїз // Вісник Запорізького державного університету. – Вип. 3. – 2002. – С. 32-36.

18. Кольцова Е.А. Неологизмы английского языка XXI века / Е.Н.Кольцова // Вестник Российского университета дружбы народов. Серия: Теория языка. Семиотика. Семантика, Сборник английских неологизмов WordSpy: Электронный ресурс

19. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение / В.Н. Комиссаров: Учебное пособие. – М.: ЭТС, 2017. – 424 с.

20. Коровина Л.В. Обучение пониманию неологизмов в англоязычном деловом дискурсе. Актуальные вопросы подготовки специалистов международного профиля: смена парадигм: материалы науч. конф. (Москва, 15-16 ноября 2013 г.). В 2 ч. Ч.1/ Л.В. Коровина, [отв. ред. Е.В.Воевода]. Моск. гос. ин-т междунар. отношений (ун-т) МИД России. М.:МГИМО-Университет, 2014. с. 93-95

21. Котелова Н. З. Первый опыт лексикографического описания русских неологизмов / Н. З. Котелова. – Л. : Наука, 1987.

22. Лобанова Ж.И. Заимствованные экономические термины из английского языка в лексической системе русского языка./ Лобанова Ж.И., Стулёва Е.В., Егорова М.А.; Иркутский государственный технический

университет. – Иркутск. 2017. –URL: <http://topreferat.znate.ru/docs/index-1239.html?page=19>

23. Нелюбин Л.Л. Толковый переводоведческий словарь / Л.Л.Нелюбин// Режим доступа:https://bachelor.ucoz.ru/load/slovari/neljubin_1_1_tolkovuj_perevodovedcheskij_slovar/44-1-0-1418.

24. Пасічна Л. А., Попова Т. В . До проблеми дефініції нового слова в сучасній лінгвістиці. / Л.А. Пасічна, Т.В.Попова, - Львів, 2015.

25. Рецкер Я.И. Пособие по переводу с английского языка на русский / Я.И. Рецкер. – М., 2013.

26. Словник іншомовних слів сучасної української мови. - К.: Перун, 2014.

27. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми : Підручник / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2008. – 712 с.

28. Тесла Е.А., Андрианова М.Б. Английские неологизмы и способы их перевода на русский язык // Молодежный научный форум: Гуманитарные науки: электр. сб. ст. по мат. X междунар. студ. науч. - практ. конф. 3(10).М., 2018.

29. Федоров А. В. Основы загальної теорії перекладу. – К: Наукова думка., 1993.

30. Цвиллинг М.Я. Переводные эквиваленты неологизмов в словаре и тексте. – М., 1984.

31. Чередниченко В. О. Інноваційна фразеологічна вербалізація в англійській мові (лінгвокогнітивний та соціолінгвістичний параметри) / В.О.Чередниченко. – Запоріжжя : Запорізький національний ун-т, 2005. – 220 с.

32. Щукин А.Н. Лингводидактический энциклопедический словарь: более 2000 единиц /А.Н.Щукин. М.: Астрель: АСТ: Хранитель, 2007, 746, с.; [150] фот.

32. Язык и речь [Электронный ресурс]. URL: https://uchebnikionline.com/psihologia/zagalna_psihologiya_-_maksimenko_sd_/mova_movlennya-1.htm (дата обращения: 01.07.2017).

34. De Puente Judith. Translating neologisms: Prezi.URL:
<https://prezi.com/i8imeebaldu/translating - neologisms/> (дата звернення :
5.01.2016.

35. Nordquist R. Neologisms: About education. URL:
<http://grammar.about.com/od/mo/g/neologismterm.htm>(дата звернення : 5.01.2016.

36. Rets I. Teaching Neologisms in English as a Foreign Language Classroom
// International Conference on Teaching and Learning English as an Additional
Language, GlobELT 2016, 14-17 April 2016, Antalya, Turkey. Procedia: Social and
Behavioral Sciences, 2016.